

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia.
BRAȘOV, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu
se primesc. Manuscrisurile
nu se retrimit.

INSERATE se primesc la AD-
MINISTRAȚIUNEA în Brașov și la
următoarele Birouri de anunțuri:
In Viena: M. Dukas Nachf.
Max. Augenthaler & Emerich Lesner.
Heinrich Schalek. Rudolf Mosse.
A. Oppelka Nachf. Anton Oppelk.
In Budapesta: A. V. Goldber-
ger, Ekstein Bernat. In Ham-
burg: Maroly & Liebmann.

PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
riă garmond pe o colonă 6 or.
și 30 or. timbru pentru o pu-
blicare. — Publicări mai dese
după tarifar și învoială.

RECLAME pe pagina a 8.a o
seriă 10 or. sau 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXII.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.

N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.

Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectori.

Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața nr. 31
Tergul Inului Nr. 30, etrgul
I.: Pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei
luni 3 fl. — Un exemplar 5 or.
v. a. sau 15 bani. — Atât abo-
namentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 73.

Brașov, Vineri 2 (14) Aprilie.

1899.

Nou abonament la Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Aprilie st. v. 1899

s'a deschis nou abonament, la care
invităm pe toți amicii și sprijinatorii
fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 „
pe trei luni 3 „
pe o lună 1 „

Pentru România și străinătate:
pe un an franci, 40
pe șase luni „ 20
pe trei luni „ 10
pe o lună „ 3 50

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea.

Lascar Catargiu †.

A mai cădut încă unul din stél-
pii țării românești, unul dintre acei
giganți ai bătrânei generațiuni, cari
cu focul viu al patriotismului lor, cu
înțelepciunea cu valorea și cu pute-
rea activității lor neobosite, au creat
România de azi.

Lascar Catargiu a servit țera
și națiunea sa cu credință și cu de-
votament timp de peste o jumătate
de véc. El a conlucrat la toate ac-
tele mari din acest lung period de
regenerare a statului român. Nepre-
tențios în ce privește persoana sa pro-
pria, el n'a vênat după popularitate.
A fost însă cu atât mai conscien-
țios de a lucra așa cum 'i dicta
convingerea sa mai bună, simțul său
de iubire de neam și de țera, cin-
stea și bunătatea inimei sale, pentru
binele obștesc, pentru consolidarea
și mărirea patriei sale.

În aceste calități distinse și no-
bile se oglinda întreg caracterul său.
Pentru aceste calități el era iubit și
stimat chiar și de aceia, cari nu
aderau la direcția și la principiile
sale politice. Fericitul Mihail Cogă-
lniceanu l'a caracterizat, într'o con-
vorbire ce a avut'o cu scriitorul
acestor rânduri, cu câte-va cuvinte
dicând, că este „om de bun simț“.
Acest bun simț n'a părăsit pe Las-
car Catargiu nici odată, ci a în-
dreptat și în cele mai grele impre-
jurări ale vieții și ale luptelor sale
pașii lui și l'a scutit, ca și un ân-
ger păzitor, de multe ispite.

Mulțămită unei vigurose acti-
vități desfășurate în serviciul țării
Moldovei, Lascar Catargiu a fost
ajuns să jôce un rol de frunte între
bărbații politici ai Moldovei, așa că
la 1858 a fost ales în divanul *ad hoc*,
în sinul căruia asemenea eser-
cita o influență hotărîtore. Atunci
s'a apropiat de el cea mai mare is-
pită, oferindu-i-se candidatura la
tronul Moldovei. A învins însă bu-

nul său simț românesc și Lascar
Catargiu a renunțat la această can-
didatură în favoarea unirei Principa-
telor și pentru realizarea marelui idei
a consolidării naționale.

El întotdeauna a luptat pentru
realizarea ideii și la 1866, după pro-
clamarea de Domn a Principelui
Carol, el a pus umărul în unire cu
Ioan Brătianu, Cogălniceanu, Rosetti,
Ghica etc., ca să dea țării o consti-
tuțiă, ca să-i asigure o dezvoltare
liberă, pe basa principiului monar-
chic și care să garanteze consoli-
darea statului și binefacerile unui
guvern stabil.

Mai târziu, la 1871, Lascar Ca-
targiu a fost acel bărbat, care cu
prevederea și cu preîngrijirea sa
pentru sorțea țării a căutat și a
reușit să impedeze abdicarea Princip-
ului Carol în nisele împrejurări
fôrte critice, prin care trecea Ro-
mânia.

Și de atunci Lascar Catargiu a
fost neînterupt la postul său de
sentinelă credincioasă, care veghia asu-
pra intereselor țării, căutând să de-
lătore unde numai se putea piede-
cile, ce se iveau în calea desvoltării
ei și să îndrepteze pornirile ce i-se
păreau păgubitoare lor.

Ca acesta să-i succedă cu atât
mai mult, Lascar Catargiu și-a pus
tôte silințele ca să dea partidului
conservator, al căruia șef iubit și
stimat era, o organizațiune tare.

Acosta era o grijă de frunte a
bătrânului și valorosului conducător,
așa că la 1891, când a fost din nou
chiămat să formeze cabinetul, a cre-
dută de a sa datoriă națională să
apeleze la elementele mai tinere și
mai apropiate de partidul conserva-
tor, ale junimiștilor, ca să conlucre
cu acesta la gréua operă ce i-s'a în-
credințat.

Môrtea lui Lascar Catargiu s'a
intâmplat tocmai în momentul când
s'a accentuat grava criză ministerială
și parlamentară, prin care trece țera
astăzi. Nu i-a mai fost dat să con-
lucreze cu státul și cu experiențele
sale la soluțiunea ei. Dér el lasă
după sine o viață plină de pildele
cele mai frumoase și mărețe de cre-
dință în marea chiămare a Româ-
niei, de iubire de neam și de abne-
gațiune pentru binele lui obștesc; o
viață condusă de perseveranță în
muncă cinstită, de moralitate, reli-
giositate și de talismanul neînfrânt
al bunului simț.

Dând espresiune adêncei noastre
dureri pentru pierderea ce au încer-
cat'o frații noștri din România prin
môrtea acestui ilustru și mare pa-
triot român, le urăm, ca în luptele,
ce 'i așteptă, să iasă biruitoare mă-
rețele nisuințe de consolidare națio-
nală, între ai căror mari apostoli a
fost și Lascar Catargiu.

Versare de sânge în Arad. „Tri-
buna Poporului“ din Arad publică în nu-
mărul său de azi următoarele:

„Azi (Miercuri) s'a întâmplat în Arad
un lucru, ce de mult nu s'a vedut: într'o
bătăia, ce s'a încins între tinerii români

din Micălaca, veniți la recrutare, și între
polițiă, s'a versat sânge. Eță cum s'au pe-
trecut lucrurile: Tinerii din Micălaca au
venit la asentare, ca de obicei, sub fla-
mura stégului casei domni'ore, combinat cu
tricolor român. Și veseli, cu musică, cântând
că suna orașul. Ajungând în fața primăriei,
au fost însă atacați de pandurii poliției,
cari au voit să le răpescă stégul. Polițiștii
au sărit cu înverșunare asupra Românilor,
dér aceștia nu s'au lăsat, ci rezultatul între-
gei lupte a fost, că s'a rupt mânerul sté-
gului și atât polițiștii, cât și feciorii ro-
mâni s'au ales cu câte-va vulnerări mai
ușore. Tinerii s'au împrăștiat apoi, unii
mergând spre casa comitatului, alții la res-
taurantul Hamedli (din fața poliției) unde
veselia a urmat, căci de ciocnirea întem-
plată, feciorii se entusiasmaseră și mai
tare, mai ales, că au reușit să mântue sté-
gul. Cântau veseli în restaurant și înaintea
restaurantului, căci erau mulți.

„Intr'astea în curtea poliției o neobici-
nuită desfășurare de forță. Se sună alarma.
Intréga garnisonă pusă sub arme. Cu ba-
ionetele înfupte, intréga gardă pornesce
spre Hamedli, vrând să aresteze pe feciori
și să le ia stégul.

Ei nu vor să se predea. „Mai bine
murim“, strigă unii și începe o luptă des-
perată, cu pumnii în contra baionetelor. In-
tr'aste lume imensă inundă piéta și iese
vestea, că s'a trimis după ajutorul miliției
din cetate. Înainte de a sosi însă, în lupta
neegală mai mulți feciori sunt arestați unul
câte unul, acesta însă numai după lupte
sângerose, făcându-se răniți grave, așa că
piața e stropită cu sânge. Mai grav rănit
e un biet micălăcian, care din întâmplare
ajunsesse la locul de bătaia și avea în mână
vasele, cu cari ducea lapte. A fost dus la
spital, fiind într'o stare gravă. Stégul a
fost dus și el, rupt în bucăți, la polițiă, care
acum va începe proces pentru tricolor și
stégul împărătesc“.

Tinerii universitari români că-
tră Comitetul Asociațiunei. Neliniș-
tiți de veștile, de cari a fost surprins pu-
blicul român în urma pour-parleurilor ini-
țiate în taină cu comitetul societății de
maghiarizare „E. K. E.“ din Clușii de că-
tră secretarul I al Asociațiunei, tinerii ro-
mâni universitari din Clușii au trimis co-
mitetului central al Asociațiunei o adresă
semnată nominal — care ni-s'a comunicat
și nouă în copii. — În această adresă il
rôgă, ca în ședința sa proximă (ce avea să
urmeze astăzi), având înaintea ochilor mi-
siunea și programul cultural al „Asocia-
țiunei“ și ținând sémă de sentimentul ge-
neral, să îndrume pe onorabilul secretar I la
o activitate compatibilă cu literatura și cultura
poporului român“.

„Los von Rom“.

Lozinca acesta, sub care se întem-
plă de câte-va timp încôce trecerile Germani-
lor estremi austriaci dela biserica catolică
la cea protestantă, o vedem figurând dî-
nio prin țiarele austro-ungare. Mișcarea
acesta cu caracter pronunțat politic inspiră
serioase îngrijiri în cercurile catolice și po-
litice din Austria.

S'a întemplat chiar, ca Maj. Sa mo-
narchul să cheme telegrafic la sine pe
episcopul cardinal Dr. Kopp din Breslau.
Audiența, ce i-s'a dat, a produs senzațiă în
Viena și la început nimeni nu-și putea es-

plica cauza pentru care episcopul prusian
a fost chiămat atât de urgent de cătră
Maj. Sa. Episcopul din Breslau trece ca
om de încredere al împératului Wilhelm,
și Maj. Sa Francisc Iosif a fost curios să
afle părerea lui asupra trecerilor religio-
nare, cu atât mai virtos, că noii proseliți
aparțin partidei naționale germane din
Austria și planul lor este, ca devenind pro-
testanți luterani, să-și ajungă cu atât mai
repede ținta finală: unirea lor cu Ger-
mania.

Lozinca „Los von Rom“ cucerese și
de și tot mai mult. Cei mai ardenti pro-
pagatori ai ei sunt membrii partidei Schö-
nerer în frunte cu deputatul Wolf, care în
țiuva de Pasoi a trecut cu familia întréga
la religia protestantă. Tot atunci și-a lăpă-
dat religia deputatul Kittel, ér Iro a trecut
dilele acestea. Dintre membrii partidei
Schönerer numai acesta n'a trecut încă, pe
cum se anunță însă va trece și el.

Dintre popor cei mai mulți au trecut
în țiuva de Pasoi. În Linz, după serviciul
divin, 7 bărbați și o femeie s'au dus la
preot și și-au anunțat trecerea. Anul cu-
rent au trecut în Linz cu totul 128, în
Graz 119, în Mürzaschlag numai luna tre-
cută 22, în Leoben 14, în Judenburg 4,
în Laibach 7, în Viena însa-și 230, în
Innsbruck 31, între cari 17 învătători, în
Arco 14 înși au amenințat, că de-ă preotul
nu va servi în biserică în limba ger-
mană, vor trece la protestantism.

Trec chiar și Italiani. În Pizino Ita-
lienii sunt nemulțămiiți cu predicăția slavă
și vor să trecă la protestantism. Consiliul
orășenesc a și făcut pași în contra litur-
giei slave și au adresat o petițiă cătră
episcopul din Triest și cătră Papa. Decă
cererea lor nu se va satisface, Italianii vor
trece în massă la religia protestantă.

Trecerile religioare ale Germanilor
sunt mai dese în Boemia de nord, unde
dîlnic se ivesc.

După cum se vorbește, guvernul din
Viena a oprit strict printr'o ordonanță se-
cretă, ca funcționarii de stat să trecă la
religia protestantă.

Revistă externă.

O vorbire a Papei. Alaltăeri Papa
Leo XIII a primit colegiul cardinalilor,
cari l'au salutat din incidentul reînșăn-
toșării și a jubileului său de încoronare.
În vorbirea, prin care Papa a răspuns, dișe
între altele:

„Gândirile noastre sunt preocupate de-un
eveniment, pe care de mult l'am dorit și
care aruncă o lumină mângăitoare asupra vé-
cului, ce dispăre, adecă cu aceea, că jugul
armelor să-l facem mai ușor, mai puțin
sângeros și să pregătim o viață socială
mai liniștită. Este o problemă acesta, care
câștigă în istoria civilizațiunei gloriă celui
ce a luat în mâna sa inițiativa. Salutăm
cu bucuriă această inițiativă și dorim, ca
această tendință măreță să aducă fructe bo-
gate. Dea Dumneșeu, ca acest prim pas
să conducă la încercarea, cum s'ar puté
sista cu puteri curat morale și cu puterea
convingerilor certe și neînțelegerile. Bi-
serica, ca mamă a națiunilor și ca dușmană
a forței brutale... nimic nu doresc mai
mult, decât să se dea libertate la realizarea
acestei acțiuni. De câte-ori în casuri grave
ea s'a întrepus nemijlocit, totdeauna a ga-
rantat binele public. Papii adese-ori au pus
capăt miserilor și răsbóielor și au mijlocit

armistițiu, înțelegere și pace. Fără autoritatea papală, care pune margini îngâmfării și câștigă învingere minții sănătoase, în contra forței brutale, s'ar fi nimicit civilizațiunea". Prin cuvintele acestea Papa a vrut să arate cât de mult apreciază inițiativa Țarului Nicolae pentru convocarea Congresului din Haga.

In contra desarmării. Din Haga se anunță, că *Anglia, Franța, Uniunea americană și Turcia* nu vor lua parte la conferința convocată de guvernul rusesc, decât sub anumite rezerve. În special Anglia nu vrea să renunțe la pregătirile ei maritime, iar Franța la sporirea torpilorilor. Intr'o notă adresată guvernului din Petersburg, Franța a declarat, că numai de hatârul Țarului ia parte la conferință. — Din *Cetinje* se anunță, că Muntenegru va fi reprezentat la conferință prin delegatul Rusiei.

Un discurs al d-lui Delavrancea.

Ca să vadă cetitorii noștri, cât de mult au fost escitate spiritele și până unde s'au ridicat valorile indignării asupra atitudinilor ministrului-președinte Sturdza relativ la cestiunea națională, în campania de răsturnare, ce o purtat'o opoziția unită în săptămânile din urmă — reproducem după „Drapelul” de ieri discursul, ce l'a rostit d-l *Barbu Delavrancea*, odinioară unul din cei mai adiecți ai d-lui Sturdza, în întrunirea publică, în sala Dacia, Joia trecută la 25 Martie st. v. Etă-l:

Domnilor!

Mă voiți sili, ca în puține cuvinte să vă spun tot ce simt, tot ce gândesc despre războiul, ce a izbucnit între un popor și un om, între o rasă și un om, între némul românesc și Dimitrie Sturdza. Funcțiunea normal-politică a încetat. Partidele politice, în momentul de față, au altă menire, decât cea obișnuită. Cei mai senini bărbați sunt cupriași de un fior, care îi aruncă în luptă. Și lupta va fi cum n'a fost niciodată.

Până acum ați făcut, și am făcut politică; de-acum încolo veți face și vom face istorie, sfâșiind din istoria României necuratele pagini scrise fără voia României. Și deocâ inima noastră nu bate încă destul de tare, ca să ne ridice, ca pe o masă imensă și vie, ne va ridica mâna tuturor... Ce! n'auziți, n'auziți vîind din adânci depărtați și din cele patru puncte cardinale ale némului românesc blăstemul definitiv în contra omului fatal? Il veți auzi mâne, căci va răsună ca trîmbițele dela a doua înviere, încremenind pe acela, care se numește Dimitrie Sturdza!

Domnilor, cestiunea națională este și un vis, și un ideal, și o realitate. Este visul generațiilor tinere, din care se desțaptă la maturitate, cu acea sentimentalitate curată, temelul abnegațiunei și a jertfei pentru binele Patriei.

Este idealul acelor bărbați politici, cari cred, că popoarele nu se conduc numai de scopurile mici și imediate, ci mai ales de stéua de sus și de-asupra frunților semințiilor menite să-și spuie cuvântul lor în omenire.

Da, este și o realitate. Adevărații bărbați de stat sunt datori să găsească formula acestei realități, fără ca să turbure liniștea și pacea dinlăuntru și de peste hotare. Altfel, odihnă nu va fi nici aici, nici dincolo. Primejdiă pretutindeni și nicăieri scăpare.

Care om cu minte, care patriot, ori cât de incandescentă i-ar fi inima, s'a asvârlit pe calul de bronz al lui Mihail Viteazul, și i-a înfipt pîntenii, ca să sbore peste Carpați, să nimicască nemeșimea și să împodobască arinii de pe malurile Tisei cu tricolorul românesc? Irredenta dacoromână este o născocire primejdiasă a dușmanilor noștri.

Ori ce bun bărbat de stat, la putere ori în opoziție, are dreptul și datoria de a afirma ceea ce știința modernă afirmă de pe catadredele celor mai ilustre universități. În totă Germania astăzi nu există, decât un singur mod de a vedea în ființa popoarelor. Ele nu sunt aglomerațiuni de indiviți, cari se pot tăia prin fruntarii politice séu prin obstacole geografice. Un popor este o singură ființă chiar când aparține la două Corone, cinstiți supuși Coronei habsburgice și Coronei Regelui Carol.

Frații noștri de dincolo se ved și trăsesc în noi, noi ne oglindăm și trăim în ei. În concepțiunea senină și indefinită a tuturor, nici nu există „ei” și „noi”, întocmai cum în fiă care din noi nu există două

conștiințe, ci numai una singură, care ne reamintesc trecutul, îl lăgă cu actualitatea și îl continuă în aspirațiunile viitorului. În ființa némului românesc nu pot exista două conștiințe, ci numai una singură, și de aceea nici nu se pôte să credem, că cei de dincolo pot dispărea fără să ne ducem și noi, nici că noi putem exista fără să existe și ei. A pune urechia pe cóstele Carpaților, e ca și cum ai lipi-o pe cóstele unei singure ființe: nu se aude, decât un ritm de viață, o singură inimă bătând.

Etă, d-lor, de ce nu am înțeles niciodată nici porbirile zăpăcite și primejdiöse, nici pusilanimitatea de-a nu afirma, că lanțul Carpaților nu ne-a despărțit în două ființe noastre etnice, ci ne-a salvat'o în Țilele grele și ne va întări-o în Țilele senine.

Și astăzi ne întrebăm: ce a făcut acela, care deține puterea, din visul generațiilor tinere, din idealul nostru, din „realitatea” cestiunei naționale? În locul visului frumos, o confuziune orbă, un spasm înfiorător; peste idealul de lumină, o mână impie a întins zăbranicul negru; partea reală și legitimă a cestiunei naționale a fost abandonată, odată cu mândria și cu demnitătea regatului român. Etă opera funestă a omului, care a dovedit, că nu are nici inimă, nici minte. Și cât timp Dimitrie Sturdza va sta la putere, o fatalitate urită va sta în mijlocul și peste destinele frumoase ale neamului românesc.

D-lor, sunt unii, cari au îndrăsnit să mă acuse, că m'am schimbat? Eu m'am schimbat? Decă această mărăță multime ar fi identică cu adunările populare, în fața cărora am vorbit dela 93 până astăzi, unul, unul măcar, nu s'ar găsi, ca să mi tăgăduască curatul adevăr, că întot-déuna am vorbit la fel, că nimic nu s'a prefăcut în credințele mele, că nu eu m'am schimbat, ci altul m'a înșelat, înșelând și Coróna și poporul.

Sunt mulți — mai ales dintre aceia, a căror conștiință se învîrtesce pe șurupul central al intereselor personale, — cari m'au acuzat, că l'am lăudat. Da, l'am lăudat, convins, că va îngriji de fala neamului nostru.

Pecatul nu stă în elogiile mele, ci în faptul, că după ce nu l'a meritat odinioară, astăzi merită blăstemul tuturor. Mulți mi-au spus: „și tu l'ai ridicat la putere”. Da, și nu mă iert, nu mai am pace cu mine. Mare greșelă! Am expiat'o în parte prin imensa durere, care mă covârșesc! Și nu mă voi ierta, decât în ziua când voi avea dreptul de-a mă odihni, și nu voi avea drept la odihnă, decât în césul, când îl vom rostogoli dela putere.

Chiar el a avut curagiul... să vedeți însă, că curagiul lui a fost căptușit cu lașitate... a avut curagiul să-mi spună: „odinioară m'ai ridicat în slava cerului”. Și vedându-l agitănd o broșură, i-am spus cuprins mai mult de disgest, decât de mânie: — „Cetesc! cetesc!” Dér n'a cetit, căci îl ridicam în slava cerului crețându-l soldatul viteaz al némului, pe el, înșelătorul tuturor Românilor! Și de voiți fi ridicat o așa făptură până în slava cerului, rog cerul patriei mele să mă ierte, decă, în entuziasmul luptelor de altă dată, am ridicat puberea murdară până la sfintele lui stele.

Dér, domnilor, să căutăm o mângăiere. Să nu regretăm peste măsură greșelele noastre, căci prin greșelele noastre am ajuns astăzi să dăm un exemplu istoric, să arătăm lumii cum se prăbușesc de sus, din culmea mării, omul, care a înșelat speranțele scumpe ale unui popor de inimă. Și nu voiți regreta, decât un lucru, că Sturdza, cățând din slava némului, pe care a pătat'o, ori-cât de jos ar ajunge, tot va fi destul de sus pentru un om, care a compromis cea mai mare problemă a timpului nostru.

A! dér ascultând durerósele mele accente, Vă rog să nu credeți, că sunt atâtea de patima răzbunării. Nu, în contra persoanei lui, materiale, nu am nimic. Nu, eu n'aș fi în stare să-l ating. Și nimenea din acei, cari țin la curățenia peliței din vârful degetelor nu pot ca să l atingă... Nu, eu nu-i doresc nici o nenorocire. Ași voi ca să trăască mult; să fiă sănătos și voinic, pentru-ca să vadă în sfîrsit desastul moral, politic și național, la care ne-a tărât. Da, să l apuce și copiii d-vóstră; să vadă și ei cum se execută verdictul definitiv al celor 12 milioane de Români în contra unui om nevrednic de-a cărmui destinele României. Ași dori să trăască îndea-poi, pentru-ca să se simtă necontent sub prigonirea conștiinței naționale, pentru-ca să se vadă în mijlocul Românilor, ca într'un lumină din codru, ocolit și privit cu oróre, fără ca nimenea să se pótă apropia de densus.

Acela, care a înmulțit numărul mar-

tirilor dincolo și a făcut martiri dincoace, va expia și pentru durerea de dincolo și pentru rușinea de aici.

Și decă ar fi să propun o pedepsă, eu, domnilor, așa aleg pe următoarea: numele lui Dimitrie Sturdza să fiă șters din paginile istoriei noastre contemporane. Nimenea să nu i-l scrie, nimenea să nu i-l pomenescă. Să scrie despre el fără numele lui, cel puțin când se va scrie istoria dela 1893 și până la căderea lui. Da, să se scrie astfel: — „Acela, care făgăduia poporului în 1893, exaltându-i iluziile, esta tot acela care în 1899 stînsse toate speranțele, îndureră toate inimile, revoltă toate conștiințele”. (Aplause prelungite).

...Astăzi lupta se dă în numele steagului neamului românesc, ér nu în numele steagului vre-unui partid politic...

...Steagul neamului nostru este în primejdiă. Să nu l lășăm în mâinile lui Dimitrie Sturdza, căci în mâinile lui dușmanii îl vor sfâșia și pângări. Din mândria și gloria de până acum, ne vom alege cu nisce petece murdare. Si sub aceste petece nu vom pute trăi, va trebui să abdicăm dela dreptul de a fi ca popor, căci nu e popor posibil cu infamia pe frunte!

Din protopopiatul Timișorei.

Timișóra, 11 Aprilie n.

(Sinodul protopresbiteral ordinar.) Ași s'a ținut sinodul protopresbiteral ordinar al tractului gr. or. rom. de aici, având unele momente demne de publicitate. Dintre 40 de deputați, 29 erau prezenți, cari la óra 9 toți s'au întrunit în sf. biserică, unde s'a săvârșit o liturgiă cu chiamarea Duhului Sânt.

La óra 10^{1/2} s'a deschis sinodul. În cuvântul de deschidere, d-l protopop Dr. Tr. *Putici* binecuvînteză memoria acelor bărbați, cari din inimă nobilă și cu devotament curat au conlucrat împreună cu Șaguna la „ridicarea Sionului”, îngrădindu-ne cu „Statutul organic” și dându-ne autonomia, libertatea cuvântului, libertatea acțiunei și cimentarea poporului și a preoției în dragoste, bucuria și veselie, conlucrând împreună... Salută pe d-nii deputați, declară sinodul de deschis, invitându-l a-și alege un notar și doi bărbați de încredere. Se alege Dr. Aug. *Cosma*, notar; P. *Rotariu* și preotul I. *Istiu*, bărbați de încredere. Se constată prezenți în număr recerut.

Din raportul scris pe 15 côle de hârtie, a cărui cetire a durat aproape 2 óre, țin să vă notifice următoarele date prinse în fuga condeiului:

Tractul întreg numără 48 de parochii cu 52 de preoți; populațiunea 40.619 suflete, dintre cari 29.197 bărbați, restul femeii; creșcământ în populațiune 63 suflete. Nasceri 1537, pe lângă curioasa experiență, că în comune, în cari populațiunea se află în stare mai bună materială, acolo casurile de nasceri sunt mai puține, până când la poporul cu stare materială mai slabă casurile de nascere sunt mult mai numeroase. Esperiențele din 7—10 comune constată acesta. Familiile de preoți dau un contingent de băieți de 64. Conduita preoției este multămitore, nu așa este însă activitatea ei pastorală. Alegerile toate au decurs — în comune, în decursul anului — în bună ordine. Organele parochiale tot mai mute se validiteză și desvóltă spre bine. Căsătoriile nelegiuite sporesc din an în an, în mod îngrijitor. Mortalitatea este mai mică, ca în anii precedenți. Peste tot sunt în tract 34 biserici în stare bună, 2 în stare de reparare și o casă de rugăciune.

Scóle sunt în tract 53, toate confesionale, cu prunci deobligăți (între 6—12 ani) de ambele secse 4327 dintre cari 70%—90% cercetéză scóla regulat, resp. mai slab, și numai 28 nu o pot cerceta de fel.

Prestarea salariilor învățătoresci, deși s'a mai ameliorat, tot mai lasă ceva de dorit; quinquenalile însă în toate casurile le plătesce poporul, nu este în tract nici un unic cas până acum, în care s'ar fi cerut ajutorul guvernului. Salele de învățământ tóte correspund, minus 5 mai slabe, și sunt provădute cu utensiliile de lipsă. Pomăritul, grădinăritul și agricultura nu se prea bucură de meritata îmbrățișare.

Averile bisericesci școlare: 34 biserici

în valóre de peste 130 de mii, 25 case (parochiale etc.) cam 10 mii, în pământ cam 2130 jugere, în valóre de 360 mii fl. Averile bis. scol. tóte, cu mobilier cu tot, valoréză 1 milion 37 mii 652 fl.

Raportul întreg a fost primit în general și în special, ér pe temelul lui sinodul a votat unanim încredere deplină, alipire solidară d-lui protopop și i a mulțămit în terminii cei mai călduroși pentru zelul și activitatea sa extra-ordinară. Ședința s'a încheiat la óra 1^{1/4} d. a.

Raportorul.

SCIRILE ȚILEI.

— 1 (13) Aprilie.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat trei oferte frumoase, anume dela Direcțiunea institutului de credit și economii „*Albina*” din Sibiu 400 fl., dela institutul de credit și economii „*Ardeleana*” din Oraștie 50 fl., ér dela „*Cassa de păstrare*” din Seliște (dela acesta ca contribuțiã anuală) 60 fl. Direcțiunea școlilor exprimă cele mai vii mulțămite pentru aceste frumoase și nobile daruri, aduse în scopul umanitar urmărit cu masa studenților, relevând îndeosebi conlusul Casei de păstrare din Seliște, prin care se asigură anual ajutorul de 60 fl., ca sumă necesară pentru intertenția unui școlar la masă. Cei mulți înainte!

† Ioan Seniută. Aseră târziu primiram durerosă scire despre mórtea vredei-cului membru și tot-odată secretar și contabil al Eforiei școlilor române gr. or. din Brașov Ioan Seniută, care timp de 37 ani, ocupând acest post însemnat de încredere, și-a câștigat stima și recunoștința tuturor, fiind mâna dréptă a Eforiei în administrația fondurilor școlare, împreună cu atâtea greutăți și adese-ori cu multe neplăceri. Fiul de plugar român grănițer, din comuna Țințari, réposatul ajunsese funcționar la tribunalul din Brașov și numai dela 1862 a părăsit această carieră, nesciind *ul-guresce*. A fost om de inimă, de cinste și Român verde. Fiului și ficeilor mult întristate ale réposatului le adresăm condolențele noastre adenc simțite!

Societatea comercială română „*Severineană*” din Caransebeș și-a ținut prima adunare generală în 30 Martie n. c. După cum ni-se scrie, adunarea a reeșit fórte bine, fiind cercetată de numeroși acționari, unii chiar din cele mai depărtate locuri. D-l președinte Ilie *Curescu* a deschis adunarea printr'un discurs insufletitor, după care secretarul societății, d-l Dr. Petru *Ionescu*, ceti raportul general al direcțiunei, care a prezentat multe momente îmbucurătoare. Se constată între altele în acest raport, că nisuința de-a înființa societăți comerciale se manifestă și la sate, ba în comuna *Verendin* s'a și pus la cale înființarea unei asemenea societăți românesce, de-ore-ce tot mai mult străbate în poporul nostru convingerea, că acesta e pentru el singura cale de-a pute scăpa în privința comercială de exploatarele străinilor. Din bilanț s'a constatat, că „*Severineana*”, care s'a înființat cu un capital social de 58,000 fl., a încheiat anul trecut 1898 cu un profit curat de 1700 fl., deși prăvălia a fost deschisă abia în 11 Decemv. Acționarii, mulțumiți de mersul afacerii și întăriți în speranța unui frumos viitor al societății lor, au votat absolutoriu atât direcțiunei, cât și comitetului de supraveghiere, ér d-lui președinte *Curescu* i-a votat mulțumită protocolară pentru zelul și interesul, ce l'a avatat față cu societatea „*Severineana*”.

Coróne eterne. Din incidentul morții D lui Nicolae *Mihalțianu*, contabil la firma Bragadiru din București, D-na *Zoe Mihalțianu*, ca mamă, a depus în amintirea iubitelui séu fiu 10 fl. drept corónă eternă la fundațiunea iubiților réposați, întru ajutorarea școlarilor români sëraci. Suma de sus se chiteză și se adaugă la numita fundațiune. Brașov, 1/13 Aprilie 1899: *Comitetul parochial român gr. or. din Cetatea Brașovului*.

„Nemzeti Szövetség“ — dovada slăbiciunii rasei maghiare. Corifeii din Pesta și faimosul „Nemzeti Szövetség“ s'au dus la 10 l. o. în Oroshaza, ca să constituie și acolo o filială. Intre alții i-a însoțit și kossuthistul Carol Eötvös, care cu acest privilegiu a ținut un lung discurs, în care făcând nise constatări ciudate. El dăse, că apare ca ceva curios, că Ungurii sunt siliți a se constitui în societate ca să-și apere în țara lor interesele naționale. Dăr sunt în patriă — dăse — streini, cari nu sunt streini, însă totuși stau departe de Maghiari, și inimicii lor cu drept cuvânt pot să dică, că nimic nu vedesce slăbiciunea rasei maghiare, ca tocmai faptul acesta. Eötvös spune mai departe, că Provedința a dat diferitelor popore diferite misiuni. Ungurului i-a dat, d. e. misiunea de-a apăra libertatea și adevărul (!) însă dușmanii lui s'au aliat ca să-i strice în trecut, ca și în prezent; a fost deci o nebuniă a da dușmanilor Maghiarului libertatea, ca armă. A spus în fine, că în *ceștiunea naționalităților* societatea p'ne să facă mult, mai ales „nemzeti szövetség“-ul. Din întregă vorbirea transpiră un fel de pesimism. Rămâne constatat, că „nemzeti szövetség“-ul este tocmai în virtutea existenței lui o dovadă despre „slăbiciunea rasei maghiare“.

Standard maghiar sfâșiat. Foile ungueresci spun, că în 11 Aprilie n. a fost sfâșiat în Ó-Becse un standard tricolor maghiar, arborat pe edificiul scôlei sârbesci de acolo, pe al cărei frontispiciu stă scris: „Scôla poporală națională sârbescă“. Făptuitorul ar fi un tinăr cu numele Kodity Stevo, care fû arestat împreună cu alți opt înși bănuți, că ar fi instigat pe făptuitor. Din cauza acestor arestări turburarea printre locuitorii sârbii ai comunei e mare.

Neconfesionalitatea cuceresce tot mai mare teren în Ungaria. În comuna *Lurta*, locuită de protestanți maghiari, au eșit până acum 26 familii din sinul bisericeii protestante și s'au declarat fără de *confesiune*. — Efectele legilor politice bisericesci!

Sinodul episcopesc sârbesc, după cum se telegrafază din Carloveț, a ținut alaltă-eri o ședință presidată de patriarhul. S'au rezolvat toate afacerile bisericești dela ordinea țilei. După cum se vorbește, Sinodul s'a ocupat și cu afacerea Zmejanovic aducând deciziune, pe care însă o păstrează în cel mai mare secret.

Vindecarea racului. Din Paris sosește o veste mângâitoare, care lasă a-se spera, că nu e departe timpul, când și boala de rac va pute fi vindecată. Medicul *Bra*, după-cum anunță o telegramă parisiiană, se ocupă cu aflarea unui mijloc pentru vindecarea racului și i-a succes până acum a pute isola microbii racului, precum și a-i prăsi. Descoperirea acesta va da, probabil, o întorsătură cu totul nouă modului de vindecare a racului.

Deschiderea universității chineze. Dilele trecute a fost deschisă cu mare pompă universitatea chineză din Peking. Notabilitățile orașului, profesorii și studenții, atingând pământul cu fruntea lor, s'au închinat de 9-ori înaintea chipului deității chineze. După aceasta profesorii din străinătate au făcut onorurile cu capul descoperit. În fine s'a ținut prima prelegere. La universitate s'au înscris până acum 381 de ascultători.

Numele secolului nostru. „Echo de Paris“ a pus întrebarea, că ce numire va da istoria secolului XIX în apunere. Mai mult scriitori și bărbați însemnați au răspuns întrebării, unii dicând, că se va numi „secolul lui Victor Hugo“, alții mai satirici, că se va numi „secolul lui Dreyfus“. Interesant este răspunsul lui Marcel Prevost. El dăse: „Știința a triumfat în secolul XIX, tocmai așa ca filosofia în secolul XVIII și ca arta în cel de al XVII-lea. Secolul nostru va fi numit dăr cu drept cuvânt: „secolul Pasteur“.

Finlandezii jelesc. Din *Helsingfors* (Finlanda) vine știria, că poporul finlandez își jelesc confiscarea libertății. Atât

omenii din popor, cât și din inteligență sunt cuprinși de adâncă tristeță și mai ales femeile încep să îmbrace vestimente de doliu. Indignarea în contra Senatului este foarte mare, deore-ce majoritatea lui s'a plecat fără nici o opozițiune dinaintea manifestului Țarului. Minoritatea din Senat a și dat expresiune acestei indignări, când prin un membru al ei a adresat majorității următoarele cuvinte: „Mă mir de cu raziul domnilor, cari sunt atât de cutezători, încât să se porțe așa de laș“.

Operă germană în Brașov. Aseră s'a reprezentat pentru a doua-ora frumoasă operă „Faust“ de Gounod, având rolul Margaretei d-ra *Maria Regan*, o tânăra brașoveană, cântăreță la teatrul din Elberfeld. Ea a cântat și jucat cu însuflețire și cu temperament, vocea-i e clară și plină, și o poate modula bine, având o intonație sigură. Piano și pianissimo îl cântă frumos de tot. Un escelent „Mephistophele“ ni-a înfățișat d-l *Birkholz*, un basist de valoare; d-l *Kovrat* ca „Faust“ și d-l *Lorenz* ca „Valentin“ au fost asemenea la înălțime. Corul încă se poartă destul de brav și cântă toți cu ochii ațintiți asupra dirigentului, de frică, să nu-l nemulțămescă, făcându-l să lovescă cu vehemență bagheta de pupitru, cum s'a întâmplat ieri. De-altcum numai acestei energii a d-lui dirigent de orchestră Staps sunt a se mulțami escelentele ansambluri ale reprezentațiilor.

Idei fundamentale în economia politică.

De *Ioan Socaciu*.

IV.

Trebuința unui nou sistem de economie politică.

(Urmare.)

În viața omenescă este ceva constant, séu absolut, și ceva variabil séu relativ; este o lature individuală și alta socială, una materială și alta formală. Un sistem de economie politică, care să basază numai pe unul séu pe unele dintre elementele, cari constituiesc viața omenescă, fără să considere de ajuns și pe celelalte, nu poate fi corect și complet. Nu e corect sistemul libertății naturale al scôlei fiziocractice-britice, fiind-că e prea absolut și individualist, nu consideră de ajuns relativul și laturea socială a vieții omenesci; scôla socialistă nu consideră de-ajuns laturea individuală; scôla istorică-germană stă pe baza sistemului relativ, nu consideră în de-ajuns constantul, séu absolutul etc.

Ast-fel se poate dăse, că diferitele scôle economice sunt mai mult séu mai puțin unilaterale, și din această cauză nu pot pricepe și esplica de-ajuns fenomenele sociale, la cari aparțin, și cele economice sociale. E de lipsă deci un nou sistem mai complet și mai corect, care ținând seamă în mod corăspunător de toate elementele constitutive ale vieții omenesci, va esplica din acesta mai întâi natura și legile fenomenelor sociale în genere și după aceea, pe baza și sub controla acestora, va tracta în special pe cele economice sociale.

Un sistem invers, adecă care să purcedă dela simplu la compus, dela părți la întreg, după-cum pretinde empirismul și scôla istorică germană cu deosebire „istoricismul tinăr“, nu este admisibil la studiul fenomenelor vieții organice și sociale, fiind-că fenomenele acesteia sunt mai conecse și stau în raport mai intim cu întregul, decât fenomenele naturii anorganice, și prin urmare cunoștința lor e condiționată în grad mai mare de-o cunoștință prealabilă a întregului. Insuși A. Compté, părintele pozitivismului, pretinde o modificare a metodei pozitive aplicată la sociologie, așa ca să purcedă mai mult dela întreg la părți, din motiv, că fenomenele sociale sunt mai conecse și studiul lor nu se poate face fără a-se considera de-odată diversele aspecte sociale. El dăse cu drept cuvânt, că aforismul empiric, care prescrie a-se purcede în toate dela simplu la compus, convine numai științei, care se ocupă cu natura anor-

ganică, pe când regula comună tuturor speculațiilor este aceea, care prescrie, ca să se purcedă dela cunoscut la necunoscut, și după această regulă să se poată purcede tot așa de bine dela compus, ca și dela simplu, după-cum unul séu altul dintre ele e mai bine cunoscut și mai accesibil, decât celalalt. În filosofia anorganică se tractează de un sistem ale cărui elemente sunt mai cunoscute decât întregul și se pot aprea și singure, direct, ceea ce aduce cu sine, ca omul să purcedă dela casuri mai puțin compuse la mai complexe. În filosofia organică, al cărui obiect îl constituie omul séu societatea, stă lucrul întors, un sistem opus e singur rațional, căci întregul subiectului e mai bine cunoscut și mai lesne de priceput, decât diversele părți.)

Stând lucrul așa, e de lipsă o analiză a întregului, adecă e de lipsă, ca să se caute baza cea adevărată pe care stă și se mișcă viața omenescă deosebită de a celorlalte făpturi, să se caute și stabiliscă elementele ei fundamentale: constantul și variabilul, laturea individuală, și cea socială împreună cu raportul în care stau între sine unele cu altele. Tote acestea să se tracteze separat în o parte, care să poată servi ca parte generală fundamentală a științelor sociale peste tot, prin urmare și a științei național-economice. Această parte într'un sistem de economie politică se poate numi: „Partea sociologică fundamentală“. După care apoi poate să urmeze, ca a doua parte: „Partea teoretică generală a economiei naționale“, și ca a treia: „Partea specială“.

Intr'un ast-fel de sistem se pot lua toate cestiunile principale ale vieții sociale economice, se poate grupa și tracta științific imensul material răspândit fără legătură în diverse tractate de biologie, sociologie, istoria culturală, economie politică etc., se poate prin urmare da o orientare și lămurire mai completă pe terenul atât de vast și complicat al economiei sociale, ceea-ce se și pretinde dela o teorie bună. „La meilleure theorie“ dăse A. Compté, „à chaque époque, celle qui represente le mieux l'ensemble des observations corăspondantes“.

(Compt o. c. pag. 428).

NECROLOG. Dr. Absolon Feier, medic în Hunedóra, după grele suferințe a răposat acolo în 11 Aprilie n. în etate de 33 ani și al treilea an al căsătoriei. Rămășițele pămâtesci au fost transportate și depuse în cimiteriul român gr. or. din Brad. Pe răposatul îl deplânge nemângâiata sa soție *Silvia n. Magheriu* cu micii săi fii *Tită și Coriolan*; *Aron Feier* ca tată, *Sofia m. German*, *Otilia m. Bonea*, *Leonida m. Șerban* ca surori, împreună cu alte numeroase rudeni. Fiă-i țărina ușoră!

ULTIME ȘIRI.

București. 13 Aprilie. Criza ministerială continuă. Până ieri la șese ore séra nici unul din bărbații politici marcanți ai țării n'a fost chemat la palat.

București, 12 Aprilie. Comitetul de rezistență a lansat următorul manifest: „Cetățeni! Guvernul, în contra căruia v'ați ridicat, a cădut. Față de acest eveniment fericit pentru cauza națională, întrunirea de aji, Miercuri, se amână. Vă indemnăm pe toți să așteptați în liniște deslegarea crizei“.

București, 12 Aprilie. În urma demisiunii cabinetului, parchetul a pus în libertate toate persoanele arestate cu ocaziunea învâlmășelii de pe strade din Dumineca trecută.

București, 12 Aprilie. M. Sa Regele, însoțit de adjutantul séu d-l colonel *Manu*, s'a dus la locuința lui *Lascar Catargiu*; unde a fost condus înaintea cociugului, și adănc emoționat a aședat un buchet de flori naturale pe corpul ilustrului răposat. Principele moștenitor a vi-

sitat casa mortuară încă de ieri la 6 ore séra.

Mai toți membrii corpului diplomatic străin au făcut ieri séra visite de condolențe d-nei *Eufrosina L. Catargiu*.

Corpul lui *Lascar Catargiu* a fost îmbalsamat aji diminată. Inmormântarea se va face Duminecă după amiazi în cimiterul *Șerban Vodă* (Bellu).

DIVERSE.

Nobleta cânelui. Cunoscutul filosof engles *Dr. Beatti*, scrie următoarele despre un câne, care voia să sară în ajutorul stăpânului séu. Un amic al *Beatti* lui plecă ierna la vânătoare și dând de urma unei căprioare, o persecută. Animalul trecu în drumul séu peste un riu înghețat. Vânătorul încă voi să trecă riu, dăr ghiata s'a spart și a cădut în apă. Din întâmplare însă pușca stă cu amândouă capetele pe cele două margini ale deschidurii ghiții, așa că vânătorul s'a putut ține cu mâinile de ea, ca să nu se cufunde de tot. Nu putea însă eși din apă, ba trebuia să se tēmă, că făcând mișcări mai tari, ghița se va sparge sub pușcă și se va prăpădi. Cânelu vedând pericolul în care se afla stăpânul séu, făcând tot posibilul, ca să scape viața acestuia. Alergă degrabă în satul vecin și ori pe cine întâlnea, căuta în tot chipul să-i dea a înțelege, că este o primejdie. Vedând însă el, că nimeni nu-l înțelege, apucă pe bărbați cu dinții și-i trase în direcția, unde scia, că stăpânul séu se luptă între viață și moarte. Țărani cunoscuți bine de cătră câne, se mirau de purtarea lui și începură a bănui, că este vre-o primejdie. Au urmat dăr cânelui și ajunseră la riu și au aflat pe nenorocitul vânător spânzurând cu mâinile de pușcă. Numai decât luară măsură, ca să fiă salvat, și lor le și succese a scote pe vânător din gura morții. Cânelu se duse la stăpânul séu și-și arătă în tot chipul posibil bucuria, pentru-că a fost salvat.

Cum își caută Japoneza bărbatul. Și în Japonia a devenit obicei, ca femeile să-și caute bărbați pe calea inseratelor prin diare. Nu de mult se cetea în diarul japonez „*Kanazava Shimbuin*“ următorul inserat al japonezei *Hosnijoshi*: „Eu subsemnata sunt o fată frumoasă cu părul ca nuorii, cu fața ca florile, cu sprincenele arcate și cu statură mlădișă, ca și când aș fi făcută din salci. Am destulă avere spre a trăi fără de griji mergând mână în mână c'un iubit bărbat, a privi diua la flori, ér noptea la lună. De se va afla un domn, care se fiă cu minte, cult, frumos și elegant, voiesc să-i dau mâna pentru totă viața și să împărtășesc plăcerea de a fi inormormentată cu el împreună într'un mormânt“. Se vede că cocheta japoneză se laudă cu multă poezie dăr și ea a ajuns să fiă tot așa de pretentioasă ca și surorile ei din Europa, ba încă și mai pretentioasă că aceste pun mai puțină greutate pe aceea de a împărtăși „plăcerea“ unui mormânt comun și se simt câte odată ca „mică veduviore“ mai bine decât pe timpul când le trăia bărbatul.

Literatură.

„*Revista Economică*“, organ pentru societățile financiare și economice. Apare în Sibiu la 10 a fiă-cărei luni. Director: *Dr. C. Diaconovich*. Abonamentul: 5 fl. la an, pentru România 12 lei. Nr. 4 deia 10 Aprilie conține: Crisele comerciale și economice, de *I. I. Nacian*; Libele de depozite; Mobilitatea capitalului băncilor; Jurisdicțiune; Comerț, Agricultură, Afaceri de asigurare, *Revista financiară* (băncile noastre), *Cronica* (diferite șiri economice), *Invetământul economic*, *Bibliografia*, *Trageri la sorți*, *Bursa de efecte din Viena*, *Budapesta și București* etc.

Domnii abonenți, cari încă nu și-au reînnoit abonamentul, să binevoiescă a-l reînnoi neamănat ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a diarului.

Administrațiunea

„Gazetei Transilvaniei“

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“. Interesanta și eminenta conferință, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. *Francisc Rieger* anul trecut în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu asupra neuitatului colonel *David baron Urs de Margina*, a apărut acum și în limba română în Tipografia A. Mureșianu, Brașov, într-o broșură cu titlul de mai sus. Cetto-rilor noștri le este cunoscută obiectivitatea, cu care d-l colonel Rieger descrie înaltele însușiri și meritele nepentore, pe cari neuitatul baron Urs și le-a câștigat pentru tron, patriă și națiune. Credem deci a se fi făcut un bun serviciu literaturii noastre prin traducerea și tipărirea în broșură a acestei conferințe. La traducere s'a folosit terminologia curată militară română. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrațiunea momentului eroului nostru. Broșura se poate procura dela Tipografia „A. Mureșianu“ din Brașov. Prețul 40 cr. exemplarul (plus 3 cr. porto.)

Proprietar: *Dr. Aurel Mureșianu.*

Redactor responsabil: *Gregoriu Maior.*

Cursul la bursa din Viena.

Din 12 Aprilie 1899.

Renta ung. de aur 4%	119.60
Renta de corone ung. 4%	97.30
Impr. căil. fer. ung. în aur 4 1/2%	121.—
Impr. căil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.20
Bonuri rural. ungare 4%	95.80
Bonuri rurale croate-slavone	96.50
Impr. ung. cu premii	163.25
Losuri pentru rez. Tisei și Seghedin	138.50
Renta de argint austr.	100.80
Renta de hârtie austr.	100.55
Renta de aur austr.	120.10
Losuri din 1860.	139.20
Aoții de-ale Băncei austro-ungară	918.—
Aoții de-ale Băncei ung. de credit	383.—
Aoții de-ale Băncei austr. de credit	357.75
Napoleondori	9.56 1/2
Mărci imperiale germane	59.02 1/2
London vista	120.70
Paris vista	47.82 1/2
Rente de corone austr. 4%	100.65
Note italiene	44.10

Cursul pieței Brașov.

Din 13 Aprilie 1899.

Banota rom. Cump.	9.47	Vând.	9.49
Argint român. Cump.	9.40	Vând.	9.44
Napoleond'ori. Cump.	9.52	Vând.	9.54
Galbeni Cump.	5.63	Vând.	5.64
Ruble Rusesce Cump.	126.75	Vând.	128.—
Mărci germane Cump.	58.80	Vând.	—
Lire turcesce Cump.	10.70	Vând.	—
Seris. fonc. Albina 5% 101.—	Vând.	102.—	—

Cine voesece să-și facă

COSTUME din stofă bună

și durabilă se oără dela croitor se-i prezenteze **colecția de mostre** a firmei:

JOHANN STIKAROFSKY,
Bubapesta, V. Piața Elisabeta 16.

Precedura solidă a numitei firme, garantează un serviciu spre mulțumire.

Nu se câștigă mușterii cu promisiuni de rabat mare, s'eu cu alte mituirii.

Foie specială pentru croitorii gratis.

15—24, 528.

Nr. 1987—1899.

PUBLICAȚIUNE

pentru constatarea dărei de case pe anii 1899—1901, pentru stabilirea dărei după câștig clasa I și II și pentru darea de pământ pe anul 1899.

După §§ 16 și 18 art. de lege XLIV. din anul 1883, se aduce la cunoștință publică, că Onorata Direcție de finanțe reg. ung. din loc a trimis consemnările la oficiul de dare orășenesc, pentru stabilirea dărei și anume:

1) Consemnările repartisărei dărei de pământ, care conține pe toți proprietarii de pământ.

2) Consemnările pentru constatarea dărei de casă pe anii 1899—1901.

3) Consemnările dărei după câștig clasa I și II, conținând stabilirea dărei meseriașilor, cari lucrează fără calfe, a calfelor de meseriași, diurniști, servitori etc. cum și a proprietarilor de case și capitaliști din clasa II pe anul 1899

Aceste cataloage sunt puse la dispoziția fie-cărui contribuabil în decurs de 8 zile, adică dela 12 Aprilie până inclusive 19 Aprilie 1899 st. r. dela 8 ore până la 12 ore a. m. la oficiul de dare orășenesc.

Contra sumelor de contribuție stabilite în aceste consemnării, pot contribuabilii recura și anume:

a) Acei contribuabili, cari au fost deja taxați cu vre-o dare din cele specificate și anul trecut în decurs de 15 zile, adică până inclusive 26 Aprilie st. n.

b) Acei contribuabili, cari pentru prima oară sunt taxați cu vre-o

categorie de contribuție, din consemnările indicate în decurs de 15 zile dela ziua care li-sau înscris în foia de dare sumele ce au a plăti.

Recursul este a se adresa la On. Comisie administrativă prin On. Magistrat orășenesc.

Recursurile date după expirarea acestor termine se vor respinge ca întârziate.

Tot de-odată să provocă toți contribuabilii să se prezente la oficiul de dare cu foia de contribuție pentru a se scrie în foie câtă contribuția are se plătescă.

Brașov, în 11 Aprilie 1899.

555.2—2 Oficiul de dare orășenesc.

Cumpărați fabricate din patrie, că acelea sunt recunoscute ca bune, solide și valorose!

Pentru SESONUL de Primăvară și vară.

Recomandăm on. public fabricatele noastre din lână curată, durabile, executare escelentă și anume:

- Stofe pentru rocuri, pantaloni și pardiseuri.
- Stofe pentru uniforme de oficeri și ampioiați.
- Stofe de Loden ardelenesci, de tot durabile.
- Covore și pănuri pentru padiment.
- Pleduri pentru bărbați și plapome.
- Stofe pentru Haveloks și mantale de plóie.

Recomandăm și țeranilor fabricatele noastre de postavuri și stofe durabile bune la strapătie.

Asigurând pe on. public de serviciu culant cu prețurile cele mai ieftine ale fabricei.

Ne rugăm de o cercetare cât mai numérosă

cu totă stima:

WILHELM SCHERG & C-IE.

Depositul fabricii de postavuri.
Brașov, Piața mare.

Mai de multe ori distins cu diplome, medalii de aur.

Motto:

Dacă doresci, ca mândra Fortună Póme de aur să-ți dăruescă:
Sus, cu grăbire'n a ei grădină
Săminte aruncă, ca să 'ncolțescă.

Și acésta nu e pur fantasiă.
Căci a deitei mare-inspirare.
La încercarea în loterieă
Aduce-adesea avere mare!

Losuri ale loteriei de clasă reg. ung.

pentru a IV. loterie, care va urma în curênd, pe cât vor fi disponibile se căpeta

la cassa de bancă **NUSSBÄCHER & BEER Brașov.**

Prețul $\frac{1}{1}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{4}$ $\frac{1}{3}$ los
n. 6.— 3.— 1.50 —.75 cr. Trimiterea cu posta costă cu 20 cr. mai mult.

— Prospecte stau în tot timpul la dispoziție. —

1—8.556

Antreprise de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetete al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mórte, aședământul său de inmormântare bogat asortat în cari tóte obiectele, atât sortele mai de rénd, cât și cele mai fine, se pot căpata **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depou de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprieă a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **canuni** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Representanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vênêt, pentru **copii**, precum și cioclii.

Comande întregi se execută **prompt și ieftin**, i a u asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de mórte a se adresa la

E. Tutsek.

6—*

Sosirea și plecarea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Octomvre st. n. 1898.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore dim.
- II. Tr. accel. peste Clușiu la 2 ó. 9 m. p. m.
- III. Trenul mixt la 10 ore 25 min. s'era

Dela Bucuresci la Brașov:

- I. Trenul mixt, care circulă numai Vinerea dela Predeal, la 5 ore 20 min. dim.
- II. Trenul accel. la 2 ore 18 min. p. m.
- III. Trenul mixt, la 5 ore 20 min. p. m.
- IV. Trenul de pers., la 9 ore 8 min. s'era.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la 8 ore 25 m. d., (are legătura în St. Georgi ou Ciuc-Szerda și Ciuc-Gyimes).
- II. Trenul de persoane la 1 órá 51 m. p. m.
- III. Trenul mixt, la 6 ore 48 m. s'era, (are legătura cu Ciuc-Szereda).

Dela Zérnescei la Brașov (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt 6 ore 22 min. dim.
- II. Trenul mixt la 1 órá 12 min. p. m.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

- I. Trenul mixt la 5 ore 8 min. dimineța
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la 2 ó. 45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la 7 ore 48 min. s'era.

Dela Brașov la Bucuresci:

- I. Trenul de persoane la 3 ore 55 min. d.
- II. Trenul mixt la 11 ore a. m.
- III. Trenul accelerat (ce vine pe la Orad. Clușiu) la 2 ore 19 min. p. m.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de persoane la 5 ore 19 min. dim. (are legătura cu Tușnad) Ciuc-Szereda. 3 ó. 15 m.
- II. Trenul mixt la 8 ore 50 min. a. m.
- III. Trenul de pers. la 3 ore 15 m. p. m. (are legătura cu lina Tușnad-Ciuc-Szered.

Dela Brașov la Zérnescei (G. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la 9 ore și 5 min. a. m.
- II. Trenul mixt la 3 ore 18 min p. m.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 5 cr. se vinde